

זוהר גוון

רמזים על פרשת השבוע

פרשת
שמיני - פרה

מה בגליון?

המספר שמונה מסמל

רוחניות - תורה

סיבה / סימן

סימני טהרה האם הם

'סיבה' לטהרה, או 'סימן'

פרשת פרה

מגנזי זקננו האדמו"ר ר'

אברהם בן ר' יוסף דוד

ה"בית אברהם" מלוצק

(תל אביב) זצוקללה"ה

על פרשת פרה

בס"ד

המספר שמונה מסמל רוחניות - תורה

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל" (ט א)

כתב הכלי יקר: ואע"פ שיום זה מלואים לחנוכת המזבח מ"מ מה ענין חינוך אהרן ובניו לחנוכת המזבח. ואולי לפי שר"ל כי בעצם היום ההוא נראה ה' אליהם ולא בימים הקודמים ע"כ הוצרך ליתן טעם מה יום מימים לפי שהיה יום זה שמיני דבר זה גרם לו קדושה ביתר שאת, כי כל מספר ז' חול ומספר שמיני קודש כדעת המדרש (יל"ש שמות רמא . טו) האומר שכל קלוסו של משה היה באז, ומאז באתי לדבר בשמך, אז ישיר משה כו', כי אז היינו אחד רוכב על ז' והוא להשליט את השי"ת על כל ז' כוכבי לכת ועל כל הנמצאים שנתהוו בז' ימי בראשית, וע"כ נראה להם ה' ביום זה דווקא מצד היותו שמיני כי מספר זה מיוחד אליו ית'. וזה טעם הקרבן שאינו מרוצה כ"א מן יום הח' והלאה, וזה טעם שהמילה שבח' דוחה השבת שבז' כי הרוחני דוחה הגשמי.

דהיינו - המספר 7 מסמל את העולם הזה והמספר 8 מסמל את העולם הבא.

ממשיך הכלי יקר ואומר: ומה שיום ח' זה נטל עשר עטרות, רמז למה שארז"ל (ערכין יג): כינור של ימות המשיח יהיה ח' נימין ושל העוה"ב י' נימין לפי שלימות המשיח ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כי ה' אחד רוכב על ז' כוכבי לכת מנהיגי העה"ז, אבל לעה"ב שיהיו מופשטים מן החומר לגמרי יתוסף בהם השגה שיכירו כח מלכותו ית' על כל נבדלים העליונים הכלולים במספר ט' בסוד ארון ט' וכפורת טפח ואז השמיני יעלה למספר י', ע"כ בא הרמז ביום שמיני זה שנטל י' עטרות לומר כי יש בו מעין של העה"ב כי שם יראו את כבוד ה' עין בעין וכן ביום זה נאמר כי היום ה' נראה אליכם.

הארכנו כמה פעמים בענין זה,

במהר"ל מפראג המזמור בתהלים (פרק יט) שאומרים בפסוד"ז בשבת "למנצח מזמור לדוד השמים מספרים כבוד קל" וגו', המזמור פותח בדברי התבוננות על גדלות הבריאה שברא השם, ופתאום עובר לדבר על "תורת ד' תמימה" וגו', על תורה ומצוות, מה הביאור בזה?

מבאר המהר"ל הפס' "תורת ד' תמימה וגו'" הוא הפס' השמיני בפרק זה, עד המספר שמונה דיברו על הבריאה הגשמית, אך כשמגיעים אל הפסוק ה-8 מדברים על רוחניות על התורה הקדושה,

תורה - בגימ' 611 ובמס' קטן 8.

תן חלק לשבעה וגם לשמונה (קהלת יא ב), ברית מילה בשמיני, גם בליל הסדר בפיוט שמזכירים כל מספר לפי המצוה / העניין השייך לו, אומרים "שמונה מי יודע? שמונה ימי מילה!".

רבינו בחיי בכד הקמח על ענין חנוכה גם הוא כותב באריכות רבה על המפר שמונה שמסמל ענייני קדושה, ומונה שם את כל הדברים שהיו במס' 8. עיי"ש.

[א.ה. זה לשונו שם ומה שנמשך הנס ח' לא פחות ולא יותר, יש שפירשו וכו' ועוד שאם תתבונן תמצא כי רוב הדברים שבמקדש היו מתגלגלין בחשבון ח' כי הכהן הגדול היה לובש ח' בגדי כהונה חשן ואפוד ומעיל וכחנת תשבץ מצנפת ואבנט מכנסי בד, והלויים היו משרורים בח' כלים,

למנצח על נגינות על מחלת על עלמות שיר והרביעי קראו הכתוב המשא ממה שכתוב (ל"ה טו) וכנניהו שר הלויים במשא יסר במשא כי מבין הוא והוא קול חזק וגבוה מלשון (בראשית כט) "וישא את קולו למנצח על שושנים למנצח על הגתיח על השמינית וכו'.

שמנה דברים של ריח טוב בין שמן המשחה והקטרת ארבעה בשמן המשחה והן מור וקנמון וקנה וקדה, וארבעה בקטרת נטף ושחלת וחלבנה, ולמה שמנה בדים ב' בלי הארון ב' בדי השלחן שני בדים למזבח הזהב וב' בדים למזבח העולה,

אף הקרבנות אחר ח' ימים דכתיב (ויקרא כב) "ומיום השמיני והלאה ירצה", שמנת ימי המלה, שמנה חוטין של ציצית, שמנה מחיצות לנבואה,

ועוד יש בזה טעם אמר והוא כי חשבון ח' רמז לזמן המשיח שהוא על מעלת שמנה וידוע כי חשבון שמנה הוא אמר הז' במעלת האחד ובזמן המשיח יחזרו כל האומות לאמונתנו הוא שכתוב (צפניה ג) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שכס אחד וכתיב (זכריה יז) ביום ההוא יהיה ה' אד ושמו אחד, ולפי שהעולם הזה הוא על מעלת שבעה, ומזה היתה מנורת המשכן והמקדש בו' נרות,

חייבה החכמה להיות זמן המשיח על מעלת ח' כי בו תהיה מעלה יתירה ותוספת השגה בידעת הש"י על כל הזמנים שעברו הוא שכתוב (ירמיה לא) "כי כלם ירעו אותי למקטנם ועד גדולם" והנה רז"ל הרחיבו הביאור בענין הזה הוא שאמר במס' ערכין (פ"ב דף יג ב) רבי יהודה אומר כנור של מקדש של ז' נימין היה שנא' (תהלים סז) שובע שמחות את פניך אל תקרי שובע אלא שבע ושל ימות המשיח שמנה שנא' למנצח על השמינית על נימא שמינית ושל העוה"ב עשר שנא' (שם לג) בנבל עשור זמרו לו. עכ"ל.]

שמנה מלשון שמן שצף על גבי המים (א.ה המים חומריים והשמן שצף עליהם זה הרוחניות)

"אז ישיר" ה-8 מחולק לא' שרוכב על ה-ז' הגשמיים.

סיבה / סימן

סימני טהרה האם הם 'סיבה' לטהרה, או 'סימן'

דָּבָרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחֲזִיהַ אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכֹּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: כָּל מִפְרֶסֶת פְּרָסָה וְשֵׁסְעַת לְשֵׁסַע פְּרָסוֹת מֵעֵלֶת גֶּרֶה בְּבִהֵמָה אֲתֶה תֹאכְלוּ (יא ב-ג)

השאלה הידועה האם הסימנים הם סימן הטהרה או סיבת הטהרה, הן בסימני העופות הבהמות והדגים.

מאי נפק"מ?

פעם שמעתי ממור"ר הגאון רא"א משקובסקי זצ"ל על פי הגמ' חולין שכל דג שיש לו קשקשת סימן שיש לו סנפיר, ואם נמצא קשקשים אין צריך לבדוק סנפיר, כך הלכה למעשה, נשאלת השאלה למה אם כן התורה מנתה את הסנפיר כסימן? ומזה הכריח שבעל כרחך הסימנים הם סיבת הטהרה ולא סימן, שהרי לסימן איננו זקוקים שיש לנו בלא"ה את הסימן של הקשקשים.

אמנם אין הדברים פשוטים כל כך, ברמב"ם הלכות מאכ"א פרק ב הלכה א כתב שם:

מכלל שנאמר (דברים יד-ו) "וכל בהמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה" שומע אני שכל שאינה מעלת גרה ומפרסת פרסה אסורה. ולא הבא מכלל עשה עשה הוא. ובגמל ובחזיר ובארנבת ובשפן נאמר (ויקרא יא-ד) (דברים יד-ז) "את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה" וגו' הרי למדת שהן בלא תעשה ואע"פ שיש בהן סימן אחד. וכל שכן שאר בהמה טמאה וחייה טמאה שאין בה סימן כלל שאיסור אכילתם בלא תעשה יתר על עשה הבא מכלל (ויקרא יא-ג) (דברים יד-ו) "אותה תאכלו".

שואל המגיד משנה - הרי אין מזהירין מן הדין, וכיצד אפשר ללמוד מקל וחומר את הלאו?

מתרץ המגיד משנה - לפי שאלו כבר נאסרו מלאו הבא בכלל עשה, וכיון שכן אפשר ללמוד מק"ו שיהיה גם לאו.

שמעתי פעם שבישיבות מתרצים את שאלת המגיד משנה, דאם הסימני טהרה הם סיבה אין מה ללמוד מאחד מהשני שהרי אין מזהירין מן הדין, וכידוע הביאור שאולי העונש צריך להיות חמור טפי (מהרש"א סנהדרין סד:), אבל אם זה סימן בעלמא מה שיש לו עוד סימן לא מגרע כלום בסימן שיש בו!

אבל ממה שהמ"מ לא תירץ כך, מוכח שלמד שזה כן סיבה לטהרה, ומתאים לדברי מור"ר הגרא"א משקובסקי זצ"ל.

אמנם הראוני ברמב"ם מורה נבוכים שכתב מפורש (חלק ג' פרק מח) "ודע שאלו הסימנים רוצה לומד העלאת גרה ושסיעת פרסה בבהמות וסנפיר וקשקשת בדגים אין מציאותם סבת ההתר ולא העדרם סבת האסור, ואמנם הם סימן יודע בו המין המשובח מן המין המגונה" עכ"ל.

לעומת זה בריטב"א נדה דף מא כתב וזה לשונו: "יגדיל תורה ויאדיר. פירוש דלסמוך ודאי בקשקשת סגי לך, ומיהו כתב רחמנא סנפיר משום דלא סגי דלא להוי התם כיון שיש שם קשקשת, ואולי הוא גם כן גורם טהרתו ואע"פ שהוא לבדו אינו גורם טהרה".

יש גם בקובץ שמועות חולין דף סב חוקר שם החקירה הזו, ומביא נפק"מ בבהמה טהורה שילדה בהמה בלי סימני טהרה? ואומר למסקנא שנחלקו בזה שתי שיטות בתוס'.

יש עוד נפק"מ יעו" שו"ת מהרי"ט נא לגבי סימני גדלות, שמבואר שם החקירה הזו, והנפק"מ לגבי אם קיבלה קידושין וספק אם היא קטנה, האם נחשב לשתי ספיקות, א' אם היתה קטנה, ועוד, אם הביאה שתי שערות וזה תלוי אם סימני נערות הם 'סימן' או 'סיבה'.

יש לנו ב"ה הרבה מאוד דוגמאות של החקירה הזו "סיבה - סימן" בהרבה מקומות.

דוגמא קטנה: מעשה שראובן עשה חתונה ולא הזמין את שמעון המתגורר לידו, כאשר שמעון עשה חתונה גם הוא לא שלח אל ראובן הזמנה, האם עבר שמעון באיסור לא תקום?

החקירה היא האם זה סימן או סיבה, כלומר: אם היה זה משום נקמה (סיבה) זה איסור, אך אם מה שלא הזמין אותו

התשובה אצלה לא היה זה סיבה, אלא סימן שראתה כמה גדולה וכבוד התורה נותנת לעושיה בעולם הזה, כמה זה הגדיל את מעלתה של התורה בעיניה.

כלפי מה הדברים אמורים? דברים אלו נוגעים לכל אחד מאיתנו, אם אחד השקיע כל חייו בתורה ולא זכה לשם ולתהילה ולתפארת, הוא יכול להיות שבור מזה, אך זה רק אם הסיבה היתה לשם כבוד הוא יהיה מאוכזב, ובצדק... הוא הרי השקיע ועמל ולא הגיע לתוצאה... אך אם אדם ידע את מעלתה של תורה, אף שלא זכה ללמוד לגמרי לשמה אבל המטרה שלו זה הלימוד - הוא מאושר, וזה נפקא מינה גדולה מאוד!!!

"יָאֵת אֵלֶּה תִּשְׁקָצוּ מִן הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שְׂקָץ הֵם אֵת וְגו' וְאֵת הַחֲסִידָה" (יא-יט)

רש"י אומר "ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה במזונות".

שואל החידושי הרי"מ הרי צדיקה גדולה היא ולמה היא טמאה, בפרט שהרמב"ן כותב שכל טומאת החיות הטמאות בגלל אכזריותם כמו הנמר האריה וכו', וכאן הרי חסידה היא לכאורה!?

מתרץ החידושי הרי"מ הסיבה היא בגלל שעושה חסד רק עם חברותיה - רק למי שב'קבוצה' שלה, אבל לאחרים אינה דואגת, אין בודקים למזונות. והיא שעושה חשבונות היא עוף טמא.

בגלל שאינו מהמעגל הקרוב של ראובן ויש לו אנשים שקשור אליהם יותר (סימן), ממילא הוא גם לא מזמין אותו, ואין כאן לא תקום.

דוגמא נוספת: משל, לאדם שנסע באוטובוס ושילם גם עבור הנסיעה של חזור, וכאשר בא לחזור גילה שהכרטיס אבד לו, אמנם הנהג מכיר אותו מהנסיעה של הלך והוא יודע ששילם לו, אם הכרטיס הוא סיבה לנסיעה אין כאן סיבה, אך אם הכרטיס הוא סימן כאן מה צריך סימן לזה (אמנם אין לנהוג כך להלכה למעשה, שזה תלוי בעוד פרטים כגון בכללי החברה וכדו').

תוס' חגיגה טו מבארים על מה שאלישע יצא לתרבות רעה זה לשונם: "אבויה אבי הוה מגדולי ירושלים וביום שבא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושיבן בבית אחד ולר"א ולר' יהושע במקום אחר מן דאכלין ושתין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין בדידהו נעסוק בדין ישבו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אבויה אבא גברין מה באתם לשרוף ביתי אמרו לו ח"ו אלא יושבין היינו וחזורין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני לא באש נתנו אמר הואיל וכך כחה של תורה אם יתקיים הבן הזה לתורה אני מפרישו ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו"

ושואלים הרי רבי עקיבא חזר לביתו אחר יב שנים, ושמע את רחל אומרת שאם היה שומע לו היה חוזר ללמוד, ואמנם לא מוזכר שראתה את הכבוד שעשו לו, אך האם היה חסרון בכבוד הזה?

פרשת פרה

הפס' "אמרות ד' אמרות טהורות כסף צרוף מזוקק שבעתיים"

ומבואר **ששבעתיים** - זה 7 כפול 7 שזה יוצא = 49 כנגד מס' השערים שאפשר להשיג עד שער הנ'.

מובא במדרש שפס' זה מדבר כנגד פרשת פרה אדומה,

ולפי פשוטו היינו בגלל שמוזכר בפר' פרה אדומה שבע פעמים שבע עניינים כמו שכ' הגר"א באדרת אליהו פר' חוקת

כלומר - מוזכר 7 פעמים כהן 7 פעמים פרה 7 פעמים שריפת הפרה, ועוד יעו"ש.

והיינו 7 פעמים 7 שהוא מ"ט והוא כונת הכתוב **שבעתיים**,

ובספ' לאורה של תורה כתב שעשה חשבון שמס' האותיות בפרשת פרה הוא **1267**

שזה בגימ' "אמרות (=647) טהרות (=620) וביחד = **1267**, והוא פלאי!

נראה להוסיף שהמילה "טהורות" בגימ' = **620** = כתר, זה גם בגימ' = **שער נ'.**

[א.ה. בס"ד התעוררתי להבין מדוע דוקא פרשת פרה היא זו שנבחרה לסמל את ה-כתר ושער ה-נ'. ועלה ברעיוני שמכיון שפרה אדומה היא חוקה ואפילו החכם מכל אדם אמר עליה - אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, נמצא אם-כן שהיא מעבר לאותם מ"ט פנים שאנו יכולים להשיג היא מעבר להשגתינו לכן דווקא היא מרומזת על שער הנ' שבו ינתן גם ההשגה הזו, אולי. וב"ה מצאתי בדומה לזה מהכללי יקר וז"ל - **ויען כי נאמר זאת חקת התורה ולא נאמר חקת הפרה**, ש"מ שהתורה והפרה ענין אחד להם כמו שהתורה נקראת על שמו של משה שנאמר (מלאכי ג כב) זכרו תורת משה עבדי, כך הפרה תקרא על שמו וטעם שניהם אחד הוא כי נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולם נמסרו למשה חסר אחת (נדרים לח). וע"י מ"ט שערי בינה שהשיג היה לו מבוא לבוא בסוד ה' לדרוש התורה במ"ט פנים טהור ובמ"ט פנים טמא, כמ"ש (משלי ב ד) וכמטמונים תחפשנה מונים היינו ב"פ מ"ט כי ע"י זה אמרות

ה' אמרות טהורות מזוקקות שבעתים (תהלים יב ז) היינו ז' על ז'. וכן טעם הפרה נעלם מעין כל חי אפילו משלמה שנאמר בו ויחכם מכל האדם (מלכים א' ה יא) ולא נגלית כ"א למשה ע"י מ"ט שערי בינה שהשיג כדמסיק בילקו"ש (תהלים יב תרנח) כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים ר' שמעון בן פזי פתר קרא בפר' פרה שיש בה ז' פעם ז'. ז' פרות, ז' הזיות, ז' שריפות, ז' כבוסים, ז' טמאים, ז' טהורים, ז' כהנים, אם יאמר לך אדם חסרים הם אמור לו אף משה ואהרן היו בכלל עכ"ל. ויש לדקדק מה נפקותא יש לן במספר זה עד שדרש עליו פסוק מזוקק שבעתים, אלא ודאי דעת בעל מדרש זה ליתן טעם על מ"ש במדרש (ילק"ש חקת יט תשנט) ויקחו אליך פרה לך אני מגלה סוד פרה ולאחרים היא חקה, ולמה נעלמה מעין כל חי אלא לפי שיש בה מספר מ"ט וזה רמז שאין לזקק ולצרף כל ענינה כ"א ע"י מ"ט שערי בינה שלא נגלו כ"א למשה ע"כ היא לאחרים חקה ואפילו לשלמה. עכ"ל.]

מגנזי זקננו האדמו"ר ר' אברהם בן ר' יוסף דוד ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה יומא דהילולא כ' אדר ב'

פרשת פרה

"זאת חוקת התורה אשר צוה ד' לאמר וכו' דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול" פירש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה מה כתוב בה חוקה גזירה גזרתי מלפני אין לך רשות להרהר אחריה.

זאת ידוע אהבה של הקב"ה לישראל גדול מאד וזה אהבת עולם אהבתיך כידוע, אנחנו רואים אהבה מהשי"ת לישראל גדול מאד עד שאחד הצדיקים אמר - אני רוצה לאהוב הצדיק כמו הקב"ה אוהב את הרשע,

מכיון שאהבת הקב"ה גדול מאד, לזה רוצה הקב"ה שהשטן לא יהיה לו בשום דבר לקטר על ישראל, ולכן ציוה להמלאכים לכסות את הרגלים שלהם שהמה דומים לעגל שלא תזכור להם חטא העגל, וגם כאן קשה מדוע נקרא הפרה אדומה חק הלא יש לו טעם כמו שביאר ר"מ הדרשן תבא האם ותקנח צואת בנה חטא העגל? אך השטן שואל בכוונה מה טעם יש בה כדי שיענו לו את הטעם האמיתי שהוא לכפר על חטא העגל וממילא שנוכיר חטא העגל, ולכן ציוה הקב"ה לבל להזכיר הטעם כי אם חק וכו' וכו'.

גם צוה הקב"ה שיקחו אליך כמו כל מצוה כמו פרה אדומה, שידוע שהיא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים. ולכן גם ציוה הקב"ה "ויקחו אליך" כל מצוה כמו פרה אדומה, שידע שהיא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים כן בכל מצוה ומצוה תמימה, אם אתה רוצה שהמצוה לא יהיה בה מום - אשר לא עלה עליה עול, אם מצוה שאתה מקיים לא תהיה עליך לעול, רק תעשה אותה בשמחה, כי אז יחשב לך כאילו עשית הרבה בימי חיך,

תגובות:

על מה שכתבתם מהקאמראנא דהאל"ף זעירא דויקרא מרמזת על כתר עליון ומכח פס' זה אמר הבעל שם הקד' שמצא מזור ותרופה להרבה רפואות.

הנה ידוע דבקמיעות היו כותבים פסוק זה "ויקרא אל משה וגו'", וכן המילה אל יש לרמוז על מידת קל הראשונה ממדות הרחמים כנגד רפואה.

ולעצם הדברים הנפלאים והמתוקים מדבש, יש להוסיף, דהנה אל"ף נכתבת בספר תורה י' קטנה למעלה יוד קטנה למטה והקו האמצעי נכתב כשני ווי"ן סה"כ בגימ' 32 כמנין לב - משה רבינו שהיה לב נשבר היינו אלף זעירא, ומאידך כל חולי וכל מכה בליבא תליא כשיש לב נשבר זוכים לרפואת הלב הגשמי מכל מיני החולאים כדברי הבעל שם זיע"א

כ"ק האדמו"ר מווערצקי זידיטשוב שליט"א

א.ה. אגב אורחא יש להוסיף מה שמצאתי בכת"י זקני ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה (בימים אלו חל יומא דהילולא כ' אדר ב') על ויקרא א' זעירא:

ויקרא א' זעירא מרומז על הקב"ה, הקב"ה הקטין כל כך לפני משה שיוכל להכיר גדלותו, מדה כנגד מדה שמשנה הקטיו עצמו לפני ד'.

אבלים כואבים אנו על הסתלקותו לשמי
מרומים של רבינו רועה ישראל רבן של כל
בני הגולה

הגאון רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זצוקללה"ה

אשר זכינו לעידודו וברכתו והוראתו
להמשיך בעבודת הקודש להגדיל תורה
ולהאדירה

רבינו זצוק"ל מעיין
באחד הקונטרסים
אהל ברוך על
המועדים

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון

ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס -

דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים

כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו'

להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com

כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל